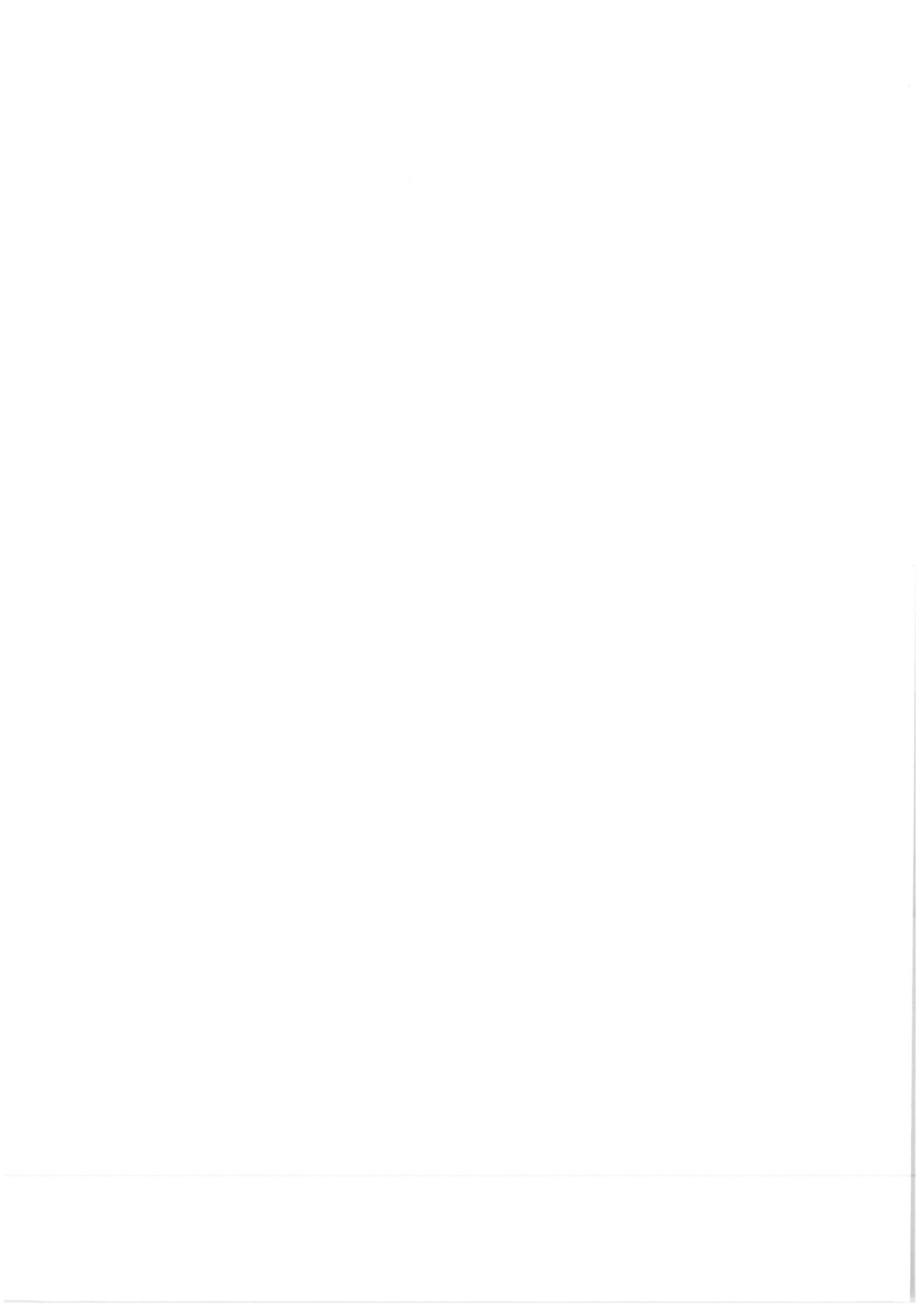

SPIS TREŚCI

Preambuła	1
Wprowadzenie	2
Rozdział I	
Objaśnienie terminów	3
Rozdział II	
Zasady bezpiecznej relacji między pracownikiem a wychowankiem	5
Rozdział III	
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia wychowanków	8
Rozdział IV	
Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia wychowanka	10
Rozdział V	
Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia wychowanka przez pracownika, osobę trzecią lub innego wychowanka	11
Rozdział VI	
Edukacja w zakresie ochrony wychowanków przed krzywdzeniem i pomocy w sytuacjach zagrożenia	12
Rozdział VII	
Zasady ochrony danych osobowych wychowanka	12
Rozdział VIII	
Zasady ochrony wizerunku wychowanka	13
Rozdział IX	
Procedury ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	14
Rozdział X	
Monitoring stosowania <i>Standardów</i>	16
Rozdział XI	
Zasady udostępniania rodzicom i wychowankom <i>Standardów</i>	17
Rozdział XII	
Pozostałe postanowienia	17
Spis załączników	18

WPROWADZENIE

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.)
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.)
6. Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz.U. z 2022r., poz. 2123);
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
8. Inne wewnętrzne Regulaminy i Procedury Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu

Działania w ramach *Standardów ochrony wychowanków w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu* obejmują dwa etapy – wewnętrzny i zewnętrzny:

1. Etap wewnętrzny polega na podjęciu kroków wewnątrz struktury Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.
Ma on miejsce zawsze w sytuacjach, gdy:
 - a. pracownik podejrzewa, że wychowanek jest krzywdzony,
 - b. wychowanek ujawnił doświadczenia krzywdzenia,
 - c. zgłoszono podejrzenie krzywdzenia lub wykorzystywania wychowanka przez kogoś z personelu lub przez kogoś ze środowiska zewnętrznego wychowanka,
 - d. zgłoszono podejrzenie krzywdzenia wychowanka przez innego wychowanka;
2. Etap zewnętrzny polega na podjęciu kroków prawnych – powiadomienia właściwych instytucji (opieki społecznej, policji, prokuratury, sądu rodzinnego).

PREAMBUŁA

Standardy ochrony wychowanków są dokumentem wewnętrznym Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu, regulującym kwestie ochrony wychowanków przed szeroko pojmowanym krzywdzeniem oraz w kwestiach zapewnienia wychowankom poczucia bezpieczeństwa podczas realizacji zadań placówki.

Niniejsza polityka deklaruje wartość realizacji praw dziecka, ułatwia rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje, ustanawia jasne algorytmy postępowania.

Każde działanie pracowników Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 w Bytomiu oparte jest na obowiązującym prawie i wewnętrznych przepisach funkcjonujących w placówce.

Poniższy dokument uwzględnia:

- Zasady ochrony wychowanków przed krzywdzeniem ze strony osób dorosłych i rówieśników
- Zasady zabezpieczania danych osobowych wychowanka (przechowywanie i udostępnianie)
- Zasady dostępu wychowanków do Internetu oraz ich ochrony przed szkodliwymi treściami
- Zasady bezpiecznych relacji na linii pracownik – wychowanek

ROZDZIAŁ I

Objaśnienie terminów

§ 1.

Ilekróć w niniejszym dokumencie jest mowa (bez bliższego określenia) o:

1. **DYREKTORZE** – należy przez to rozumieć Dyrektora Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.
2. **PLACÓWCE/ OŚRODKU/ SOW Nr 2** – należy przez to rozumieć Specjalny Ośrodek Wychowawczy Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.
3. **PRACOWNIKU** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.
4. **PARTNERZE SOW Nr 2** – należy przez to rozumieć jednostki współpracujące ze Specjalnym Ośrodkiem Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu na rzecz wychowanków, na mocy odrębnych przepisów (np. CKZiU w Bytomiu, I LO im. J. Smoleńca w Bytomiu, Klub Sportowy Polonia Bytom).
5. **DZIECKU, WYCHOWANKU** – należy przez to rozumieć wszystkich wychowanków Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu, tj. małoletnich, nieletnich (zgodnie z kodeksem cywilnym) oraz dorosłych.
6. **OPIEKUNIE WYCHOWANKA** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji wychowanka i stanowieniu o wychowanku, w szczególności jego rodzica (posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej) lub opiekuna prawnego (przedstawiciela ustawowego, reprezentującego wychowanka, ustanowionego przez sąd w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją).
7. **ZGODZIE RODZICA WYCHOWANKA** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców wychowanka (w przypadku braku porozumienia między rodzicami wychowanka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny).
8. **CZYNNIKACH RYZYKA KRZYWDZENIA WYCHOWANKA** – należy przez to rozumieć informacje na temat:
 - a. warunków, sytuacji, sposobu funkcjonowania rodziny sprzyjające krzywdzeniu wychowanka w jego środowisku rodzinnym
 - b. warunków, sytuacji, sposobu funkcjonowania placówki sprzyjające krzywdzeniu wychowanka w środowisku instytucjonalnym

* Czynniki ryzyka zwiększają prawdopodobieństwo, że wychowanek doświadczy nieodpowiednich dla niego oddziaływań (tj. intencjonalnego lub nieintencjonalnego krzywdzenia), które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju.
9. **KRZYWDZENIU WYCHOWANKA** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę wychowanka przez jakąkolwiek osobę (tj. rodzica/opiekuna, pracownika SOW Nr 2, innego wychowanka) lub zagrożenie dobra wychowanka, w tym jego zaniedbywanie.

10. Krzywdzeniem jest:

RODZAJ PRZEMOCY	OBJAŚNIENIE TERMINU
FIZYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> - Celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. - Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. - Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu. - Przemoc fizyczna wobec wychowanka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową
PSYCHICZNA (EMOCJONALNA)	<ul style="list-style-type: none"> - Przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy wychowankiem, a rodzicem/opiekunem, personelem SOW Nr 2, innym wychowankiem. - Zaliczamy do niej m. in.: powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie wychowanka, nieustanna krytyka, wciąganie wychowanka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie wychowankowi wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności wychowanka i jego granic psychicznych w relacji z rodzicem/opiekunem, pracownikami SOW Nr 2 lub innymi wychowankami
SEKSUALNA	<ul style="list-style-type: none"> - Włączanie wychowanka w aktywność seksualną, której nie potrafi on w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzały rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. - Z przemocą seksualną mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między wychowankiem a dorosłym (w tym pracownikiem SOW Nr 2) lub wychowankiem a innym wychowankiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności. - Przez wykorzystywanie seksualne rozumiane jest również narażenie wychowanka na odbiór treści erotycznych, na które wychowanek nie jest gotowy
EKONOMICZNA	<ul style="list-style-type: none"> - Niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju wychowanka (m.in. odpowiedniego wyżywienia, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia), w ramach środków dostępnych rodzicom/opiekunom oraz wynikających z wewnętrznych przepisów placówki. - Jest to jedna z form zaniedbania
ZANIEDBYWANIE	<ul style="list-style-type: none"> - Niezaspokajanie podstawowych potrzeb wychowanka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju psychofizycznego (żywność, ubiór, schronienie, higiena osobista, opieka medyczna, kształcenie, sferą psychiczną wychowanka)

11. **ZESPÓŁ INTERWENCYJNY** - należy przez to rozumieć zespół powołany przez Dyrektora SOW Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu, w przypadkach podejrzenia krzywdzenia wychowanka. W skład Zespołu wchodzi: Dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawca bezpośredni wychowanka oraz inni pracownicy posiadający wiedzę na temat krzywdzenia wychowanka
12. **INTERWENCJI**– należy przez to rozumieć proces mający na celu doprowadzenie do zmiany sytuacji wychowanka (tj. zapewnienie bezpieczeństwa wychowankowi poprzez szybką i skuteczną reakcję)
13. **STANDARDACH OCHRONY WYCHOWANKÓW**– należy przez to rozumieć zbiór zasad funkcjonujących w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego, które stawiają ochronę wychowanka w centrum działań i wartości placówki
14. **OSOBIE ODPOWIEDZIALNEJ za Standardy ochrony wychowanków** – należy przez to rozumieć Dyrektora SOW Nr 2 lub wyznaczonego przez niego pracownika
15. **DANYCH OSOBOWYCH WYCHOWANKA** – należy przez to rozumieć każdą informację umożliwiającą identyfikację wychowanka przebywającego w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.

ROZDZIAŁ II

Zasady bezpiecznej relacji między pracownikiem a wychowankiem

§ 1.

Zasady ogólne

1. Głównym priorytetem wszystkich działań podejmowanych przez pracowników SOW Nr 2 jest działanie na korzyść wychowanka oraz w jego najlepszym interesie.
2. Personel SOW Nr 2 traktuje wychowanków z szacunkiem, z uwzględnieniem ich godności i potrzeb. Bezwarunkowo zabronione jest stosowanie przemocy wobec wychowanków w jakiegokolwiek postaci.
3. Pracownicy każdorazowo mają obowiązek reagować na zgłaszane przez wychowanków wszelkie nieprawidłowości (sygnalizowane w formie werbalnej i niewerbalnej).
4. Zasady bezpiecznych relacji między personelem SOW Nr 2 a wychowankami obowiązują wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, stażystów, wolontariuszy i studentów oraz partnerów współpracujących z SOW Nr 2.
5. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych, określonych w niniejszym dokumencie, w jakiegokolwiek formie.
6. Znajomość i akceptacja zasad zostają potwierdzone poprzez podpisanie oświadczenia, którego wzór jest dołączony jako **Załącznik Nr 1** do obecnych *Standardów*.

§ 2.

Kontakt fizyczny z wychowankiem

1. Kontakt fizyczny z wychowankiem musi być zawsze otwarty i transparentny, nie może być powiązany z żadnym rodzajem korzyści ani wynikać z pozycji zależności.
2. Każde naruszanie nietykalności cielesnej wychowanka o charakterze przemocowym jest niedopuszczalne.
3. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z wychowankiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu:
 - a. jest odpowiedzią na potrzeby emocjonalne wychowanka w danym momencie i w danej sytuacji, uwzględnia wiek wychowanka i jego etap rozwojowy
 - b. jest odpowiedzią na sytuację zagrażającą życiu lub zdrowiu wychowanka lub innych wychowanków¹
4. W przypadku, gdy pracownik jest świadomy, że wychowanek doznał krzywdy, np. w wyniku znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, ma obowiązek zachować szczególną ostrożność w kontaktach z wychowankiem, wykazując zrozumienie i empatię.
5. W sytuacji zagrożenia wypadkiem, kontuzją, urazem, itp. pracownik SOW Nr 2 ma prawo:
 - ✓ zdecydowanie, ale nie gwałtownie odsunąć wychowanka od źródła zagrożenia
 - ✓ wyprowadzić wychowanka (lub zanieść go) w bezpieczne miejsce
 - ✓ stanowczo, ale nie gwałtownie odebrać wychowankowi przedmiot zagrażający jego zdrowiu lub życiu
 - ✓ o ile okoliczności pozwolą, powinien wyjaśnić wychowankowi przyczyny swoich działań
6. Na wypadek sytuacji ratowania zdrowia i/lub życia wychowanka wszyscy pracownicy SOW Nr 2:
 - są okresowo przeszkalani w zakresie udzielania pierwszej pomocy wychowankowi;
 - mają prawo i obowiązek w w/w okolicznościach udzielić bezpośredniej pomocy wychowankowi
 - są zobowiązani wezwać odpowiednie służby ratunkowe
7. Istnieją sytuacje, w których pracownik ma uzasadnione prawo do kontaktu fizycznego z wychowankiem. Do takich sytuacji należą m. in. udzielanie wsparcia wychowankowi z czasową niepełnosprawnością w poruszaniu się po terenie SOW Nr 2, udzielenie pomocy w spożywaniu posiłków, czy też w wykonywaniu czynności higienicznych (o ile jest to konieczne ze względu na rodzaj niepełnosprawności, przy zachowaniu zgody wychowanka lub jego opiekuna).

¹ tj. zasady przymusu bezpośredniego w myśl Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz.U. z 2022r., poz. 2123)

8. Pracownikowi SOW Nr 2 kategoriycznie zakazuje się (z zastosowaniem sankcji, w tym kary więzienia i utraty zatrudnienia):
- składać wychowankowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
 - nawiązywać relacji seksualnych z wychowankiem;
 - proponować wychowankom wyrobów alkoholowych, tytoniowych i innych substancji uzależniających

§ 3.

Komunikacja i równe traktowanie

1. Pracownik SOW Nr 2 ma obowiązek utrzymywania profesjonalnych relacji z wychowankami oraz regularnego rozważania, czy jego reakcje, komunikaty czy działania wobec wychowanków są adekwatne do danej sytuacji, bezpieczne, uzasadnione oraz sprawiedliwe w stosunku do pozostałych wychowanków.
2. Zasady komunikacji z wychowankami:
 - komunikacja pracownika SOW Nr 2 z wychowankiem powinna zawsze opierać się na zasadzie cierpliwości i szacunku
 - należy udzielać odpowiedzi adekwatnych do wieku i ograniczeń intelektualnych wychowanka oraz do danej sytuacji
 - nie wolno stosować przemocy emocjonalnej oraz werbalnej w stosunku do wychowanka, tj.: zabrania się:
 - zawstydzać, zastraszać, upokarzać, oczerniać, dyskryminować, grozić, szantażować, przezywać, lekceważyć, wyśmiewać i obrażać wychowanka, używać niestosownych gestów i żartów
 - zabrania się agresji słownej wobec wychowanka
3. Każdy pracownik SOW Nr 2 zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą. Zabronione jest ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących wychowanka osobom do tego nieuprawnionym (w tym innym wychowankom, a także w Internecie). Obejmuje to: wizerunek wychowanka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, prawnej, indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne, światopogląd wychowanka (przekonania religijne, polityczne, itp.).
4. Nie jest dozwolone nawiązywanie z wychowankiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, lub mogących uchodzić za posiadające takie właściwości² a także udostępnianie wychowankowi treści o charakterze erotycznym i pornograficznym.

² w myśl Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.)

§ 4.

Utrzymywanie kontaktu pracowników z wychowankami i ich rodzicami poza placówką

1. Zasada ogólna zakazuje nawiązywania kontaktów o charakterze towarzyskim z wychowankami poza godzinami pracy - zarówno w formie osobistej jak i za pośrednictwem szeroko rozumianej technologii informatycznej.
2. Kontakty między pracownikiem SOW Nr 2 a wychowankiem czy jego rodzicem, powinny odbywać się na terenie placówki. Istnieje możliwość nawiązania kontaktu poza godzinami pracy pomiędzy pracownikiem SOW Nr 2 a rodzicem wychowanka, czy samym wychowankiem, jeżeli zachodzą ku temu odpowiednie przesłanki (zagrożenie zdrowia i/lub życia wychowanka).
3. Bezwarunkowo zakazane jest zapraszanie wychowanków do swojego mieszkania przez pracowników SOW Nr 2.

ROZDZIAŁ III

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia wychowanków

§ 1.

1. Wszyscy pracownicy SOW Nr 2 zobowiązani są do monitorowania sytuacji i dobrostanu wychowanka.
2. Pracownicy SOW Nr 2 posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia wychowanków.
3. Pracownicy SOW Nr 2 zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu wychowanka sygnałów świadczących o krzywdzeniu. Uwagę pracownika SOW Nr 2 powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
 - wychowanek ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - podawane przez wychowanka wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. wychowanek często je zmienia;
 - pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
 - wychowanek nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - wychowanek wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła
 - wychowanek boi się rodzica lub opiekuna;
 - wychowanek boi się powrotu do domu;

- wychowanek jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony;
 - wychowanek cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - wychowanek moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
 - nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania wychowanka.
4. Jeżeli z objawami u wychowanka współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że wychowanek jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania rodziców to:
- rodzic podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń wychowanka;
 - rodzic odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem wychowanka;
 - rodzic mówi o wychowanku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje wychowanka (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
 - rodzic poddaje wychowanka surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca wychowanka;
 - rodzic nie interesuje się losem i problemami wychowanka;
 - rodzic często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa wychowanek;
 - rodzic jest apatyczny, pogrążony w depresji;
 - rodzic zachowuje się agresywnie;
 - rodzic ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie;
 - rodzic nie ma świadomości lub neguje potrzeby wychowanka;
 - rodzic faworyzuje jedno z rodzeństwa;
 - rodzic przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
 - rodzic nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.
5. W przypadku zidentyfikowania powyższych zachowań → patrz **Rozdział IV, V**

ROZDZIAŁ IV

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia wychowanka

§ 1.

1. W przypadku podjęcia przez pracownika SOW Nr 2 informacji/ podejrzenia, że wychowanek jest krzywdzony, pracownik SOW Nr 2 ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi (i/lub wychowawcy, pedagogowi, psychologowi) oraz sporządzenia notatki służbowej.
2. Jeśli pracownik SOW Nr 2 podejrzewa, że wychowanek doświadczył aktu przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony rodzica (opiekuna prawnego), zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo wychowanka i zaproponowania mu kontaktu z psychologiem/ pedagogiem.
3. Dyrektor przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z rodzicami/ opiekunami wychowanka, w której m.in. informuje o możliwości udzielenia im wsparcia psychologicznego (również na terenie Ośrodka), jak również o możliwości zgłoszenia takiego podejrzenia do odpowiedniej instytucji, celem rozeznania sytuacji. Z rozmowy sporządzana jest notatka służbowa, opatrzona podpisami stron.
4. W przypadku braku współpracy opiekuna lub powtarzającej się przemocy, Dyrektor zobowiązany jest do powiadomienia właściwej instytucji (policja/ MOPR/ Sąd Rodzinny/ prokuratura) i/lub uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” (Załącznik Nr 2)³. Na potrzeby w/wym. instytucji wychowawca bezpośredni sporządza opis sytuacji rodzinnej wychowanka. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji zewnętrznych.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych Dyrektor SOW Nr 2 powołuje Zespół interwencyjny (w skład którego wchodzi: Dyrektor, wychowawca bezpośredni, pedagog, psycholog oraz inny pracownik mający wiedzę w danej sprawie).
6. Zespół interwencyjny zwołuje się obligatoryjnie w przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie wychowanka. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów wychowanka na spotkanie wyjaśniające. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 2.

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia wychowanka sporządza się **Kartę interwencji (Załącznik Nr 3)**.
2. Kartę załącza się do akt osobowych wychowanka. W przypadku podejrzeń wobec pracownika SOW Nr 2 - również do akt osobowych tego pracownika.

³ Głównym celem realizacji „Niebieskiej Karty” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez SOW Nr 2, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną doświadczającą przemocy.

§ 3.

1. Wszyscy pracownicy SOW Nr 2 i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu wychowanka, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

ROZDZIAŁ V

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia wychowanka przez pracownika, osobę trzecią lub innego wychowanka

§ 1.

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie wychowanka w SOW Nr 2 przez pracownika placówki zgłasza problem bezpośrednio Dyrektorowi SOW Nr 2.
2. Dyrektor SOW Nr 2 podejmuje rozmowę o charakterze wyjaśniającym z pracownikiem na temat zaistniałej sytuacji.
3. Dyrektor SOW Nr 2 monitoruje sytuację, sprawdza, czy zaplanowane niego działania są wdrażane i czy przynoszą efekt. Na tym etapie postępowania Dyrektor ma możliwość zastosowania środków dyscyplinujących wobec pracownika (upomnienie, nagana, przepisy Kodeksu Pracy).
4. W przypadku, gdy Dyrektor SOW Nr 2 poweźmie informacje na temat stosowania przemocy wobec wychowanka przez pracownika SOW Nr 2:
 - przeprowadza rozmowę z pracownikiem
 - niezwłocznie powiadamia odpowiednie instytucje o możliwości popełnienia przestępstwa
5. Dyrektor SOW Nr 2 przeprowadza rozmowę z rodzicami/ opiekunami wychowanka, informując o uruchomieniu w/wym. procedur.

§ 2.

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie wychowanka przez innych wychowanków lub osoba, która zyskała na powyższy temat wiedzę, jak najszybciej przekazuje uzyskaną informację do wychowawcy bezpośredniego oraz pedagoga i psychologa.
2. Wychowawca bezpośredni przeprowadza rozmowę:
 - wyjaśniającą z osobą poszkodowaną
 - wyjaśniającą z wychowankami podejrzwanymi o krzywdzenie

3. Wychowawca bezpośredni sporządza notatkę służbową oraz - w zależności od sytuacji - spisuje kontrakt z wychowankami.
4. Wychowawca bezpośredni informuje o zdarzeniach pedagoga i psychologa.
5. Pedagog i psycholog udzielają wsparcia wychowankowi poszkodowanemu oraz podejmują rozmowy ze sprawcami przemocy.
6. Wychowawcy/ pedagog/ psycholog monitorują wzajemne relacje pomiędzy wychowankami oraz są wyczuleni na wszelkie przejawy nieprawidłowości w tym zakresie.
7. O sytuacjach stosowania przemocy wśród wychowanków pracownicy (wychowawcy/ pedagog/ psycholog) powiadamiają Dyrektora SOW Nr 2.

ROZDZIAŁ VI

Edukacja w zakresie ochrony wychowanków przed krzywdzeniem i pomocy w sytuacjach zagrożenia

§ 1.

1. Rozpoczynając pracę w SOW Nr 2, wszyscy pracownicy (w tym pojawiający się wolontariusze, stażyści oraz praktykanci) zostają zapoznani z obowiązującą w placówce polityką ochrony wychowanków przed krzywdzeniem (tj. *Standardami ochrony wychowanków*).
2. Pracownicy znają dane kontaktowe lokalnych instytucji, które zajmują się ochroną wychowanków oraz zapewniają pomoc w nagłych wypadkach (m.in. policja, pogotowie ratunkowe).

§ 2.

1. Rodzice zostają obligatoryjnie zapoznani z obowiązującymi w SOW Nr 2 *Standardami ochrony wychowanków*.
2. W każdym nowym roku szkolnym Dyrektor SOW Nr 2, jak i wychowawcy przypominają i informują rodziców nowych wychowanków o istnieniu dokumentu - *Standardy ochrony wychowanków* oraz o zmianach, jakie zostały naniesione.

ROZDZIAŁ VII

Zasady ochrony danych osobowych wychowanka

§ 1.

1. Dane osobowe wychowanka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE z dnia 27 kwietnia 2016r. (Dz. Urz. UE Nr 119).
2. Pracownik SOW Nr 2 ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe wychowanka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik SOW Nr 2 jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych wychowanka i udostępniania tych danych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego, powołanego w trybie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Zasady przetwarzania danych osobowych oraz ich zabezpieczania reguluje *Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych*.

§ 2.

1. Pracownik SOW Nr 2 może wykorzystać informacje o wychowanku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości wychowanka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację wychowanka.

§ 3.

1. Żaden pracownik SOW Nr 2 nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o wychowanku (ani o jego opiece).
2. Pracownik nie kontaktuje przedstawicieli mediów z wychowankami.
3. Pracownik nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie wychowanka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady ochrony wizerunku wychowanka

§ 1.

1. SOW Nr 2, uznając prawo wychowanka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku wychowanka.

§ 2.

1. Pracownikowi nie wolno umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku wychowanka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie SOW Nr 2 bez pisemnej zgody opiekuna nieletniego wychowanka.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna na utrwalanie wizerunku wychowanka, pracownik może skontaktować się z opiekunem wychowanka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna wychowanka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek wychowanka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku wychowanka nie jest wymagana.

§ 3.

1. Upublicznienie przez pracownika wizerunku wychowanka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1 powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

ROZDZIAŁ IX

Procedury ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 1.

1. SOW Nr 2, zapewniając wychowankom dostęp do Internetu, jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające wychowanków przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Dostęp wychowanka do Internetu za pośrednictwem sieci placówki możliwy jest pod nadzorem pracownika SOW Nr 2.
3. Wychowawcy SOW Nr 2, pod których nadzorem wychowankowie mają możliwość korzystania z Internetu, na początku roku szkolnego zapoznają wychowanków z zasadami bezpiecznego dostępu do Internetu.
4. Wychowawcy, w ramach prowadzonych przez siebie zajęć z wychowankami przeprowadzają pogadanki na temat bezpiecznego korzystania z Internetu w zakresie:
 - komunikowania się;
 - nawiązywanie nowych znajomości (ograniczone zaufanie) w Internecie i ochrona swoich danych osobowych;
 - netykiety, czyli zasady internetowego savoir-vivre'u;
 - prawa autorskiego – kopiowania i rozpowszechniania materiałów, piractwa komputerowego, łamania praw autorskich;
 - oprogramowania zapewniającego bezpieczeństwo w sieci (firewall, antywirusy, antyspyware itp.).
5. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu: nie udostępnianie swoich danych osobowych, takich jak: imię, nazwisko, numer telefonu czy adres domowy;
 - dbanie o nierozpowszechnianie swojego wizerunku. W przypadku publikacji zdjęć w sieci należy zadbać, aby dostęp do nich miały wyłącznie osoby znajome. Nie udostępnianie zdjęć nieznanym, w szczególności zdjęć intymnych, czy w niepełnym ubraniu;
 - informowanie rodziców lub wychowawców- o każdym przypadku, napotkania w sieci na treści, które wydają się nielegalne, czy w jakikolwiek sposób wywołują niepokój;
- o propozycjach spotkania, od internetowych znajomych
 - nie stosowanie przemocy w sieci internetowej, niezależnie od poglądów
 - ograniczanie czasu dostępu do Internetu

§ 2.

1. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wychowanków w zakresie dostępu do Internetu są wychowawcy i inni pracownicy SOW Nr 2, którym powierzono do opieki lub użytkowania sprzęt komputerowy.
2. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo wychowanków w Internecie zapewnia na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie SOW Nr 2 zainstalowane i aktualizowane:
 - oprogramowanie filtrujące treści internetowe
 - oprogramowanie monitorujące korzystanie przez wychowanków z Internetu
 - oprogramowanie antywirusowe
 - oprogramowanie antyspamowe
 - firewall
3. Wymienione w ust. 2 oprogramowania są aktualizowane przez wyznaczonego pracownika SOW Nr 2.
4. Pracownicy SOW Nr 2 odpowiedzialni za bezpieczny dostęp wychowanków do Internetu, o których mowa w ust. 1 na bieżąco sprawdzają, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
5. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik SOW Nr 2 podejmuje próbę ustalenia, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
6. Informację o wychowanku, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownicy SOW Nr 2 przekazują wychowawcy bezpośrednio i/lub pedagogowi/ psychologowi.
7. Wychowawca bezpośredni i/lub pedagog/psycholog przeprowadzą z wychowankiem, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
8. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy wychowawca bezpośredni i/lub pedagog/psycholog uzyska informacje, że wychowanek jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w rozdziale V.

ROZDZIAŁ X

Monitoring stosowania *Standardów* ochrony wychowanków

§ 1.

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników SOW Nr 2 do stosowania *Standardów ochrony wychowanków* jest Dyrektor Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu.
2. Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za koordynowanie *Standardów ochrony wychowanków w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu*. Wzór upoważnienia - **Załącznik Nr 4**.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Standardów*.
4. Osoba, o której mowa w ust. 1, przeprowadza wśród pracowników SOW Nr 2 raz na rok ankietę monitorującą poziom realizacji *Standardów*. Wzór ankiety stanowi **Załącznik Nr 5**.

5. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany *Standardów* oraz wskazywać naruszenia *Standardów ochrony wychowanków w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu*.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi SOW Nr 2 w Bytomiu.
7. Dyrektor wprowadza do *Standardów* niezbędne zmiany i ogłasza wszystkim pracownikom SOW Nr 2 nowe brzmienie *Standardów ochrony wychowanków*.
8. W ankiecie monitorującej poziom realizacji *Standardów*, mogą wziąć udział również wychowankowie SOW Nr 2 oraz rodzice. Wzór ankiety stanowi **Załącznik Nr 6 i Załącznik Nr 7**.
9. Procedura aktualizowania *Standardów* odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.

ROZDZIAŁ XI

Zasady udostępniania rodzicom i wychowankom *Standardów*

§ 1.

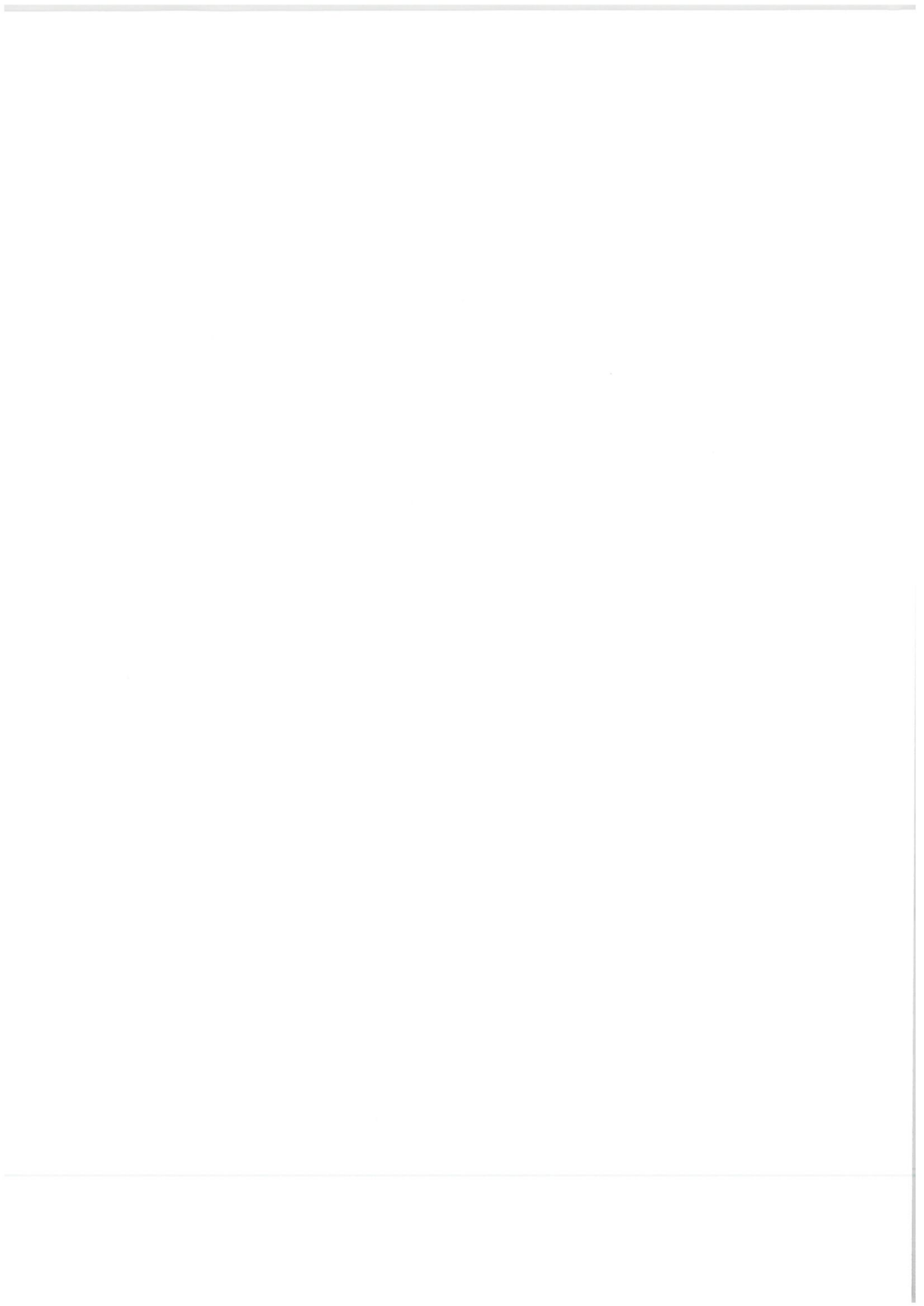
1. *Standardy ochrony wychowanków* są dokumentem SOW Nr 2 ogólnodostępnym dla wszystkich pracowników SOW Nr 2, wychowanków oraz ich rodziców.
2. Dokumentacja składająca się na *Standardy ochrony wychowanków* jest dostępna w gabinecie Dyrektora SOW Nr 2.
3. Obowiązkiem rodziców jest zaznajomienie się ze *Standardami* i wynikającymi z nich zasadami ochrony wychowanków przed krzywdzeniem.
4. Wychowawcy bezpośredni mają obowiązek zapoznania wychowanków ze *Standardami* oraz omówienia ich w taki sposób, aby wychowankowie mogli zrozumieć niniejszy dokument niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

ROZDZIAŁ XII

Pozostałe postanowienia

§ 1.

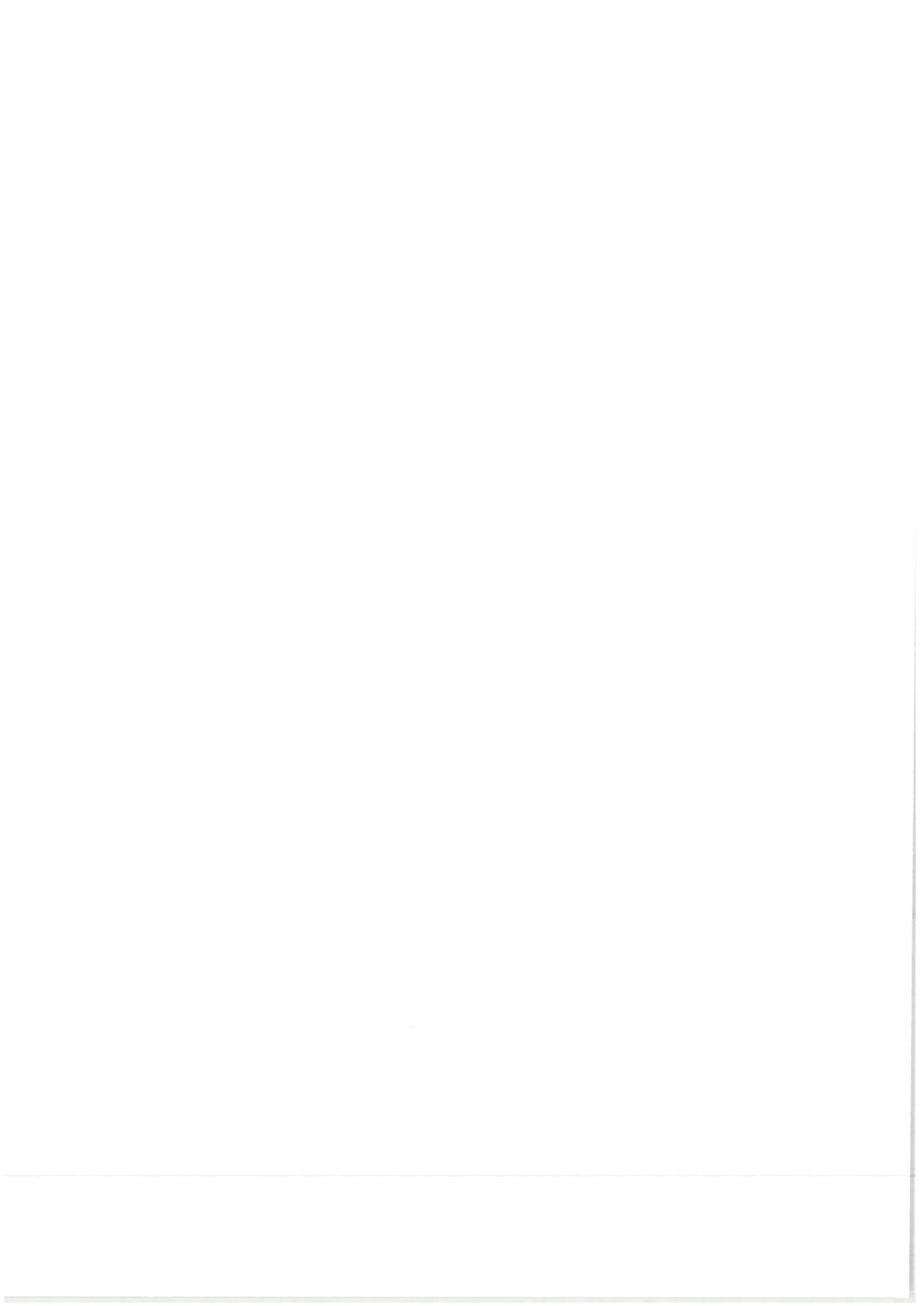
1. *Standardy ochrony wychowanków w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu* wchodzi w życie 15 lutego 2024r.
2. Ogłoszenie *Standardów* następuje w sposób dostępny dla wszystkich pracowników SOW Nr 2 – podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej.

Załącznik Nr 1

Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach ochrony wychowanków
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego
w Bytomiu

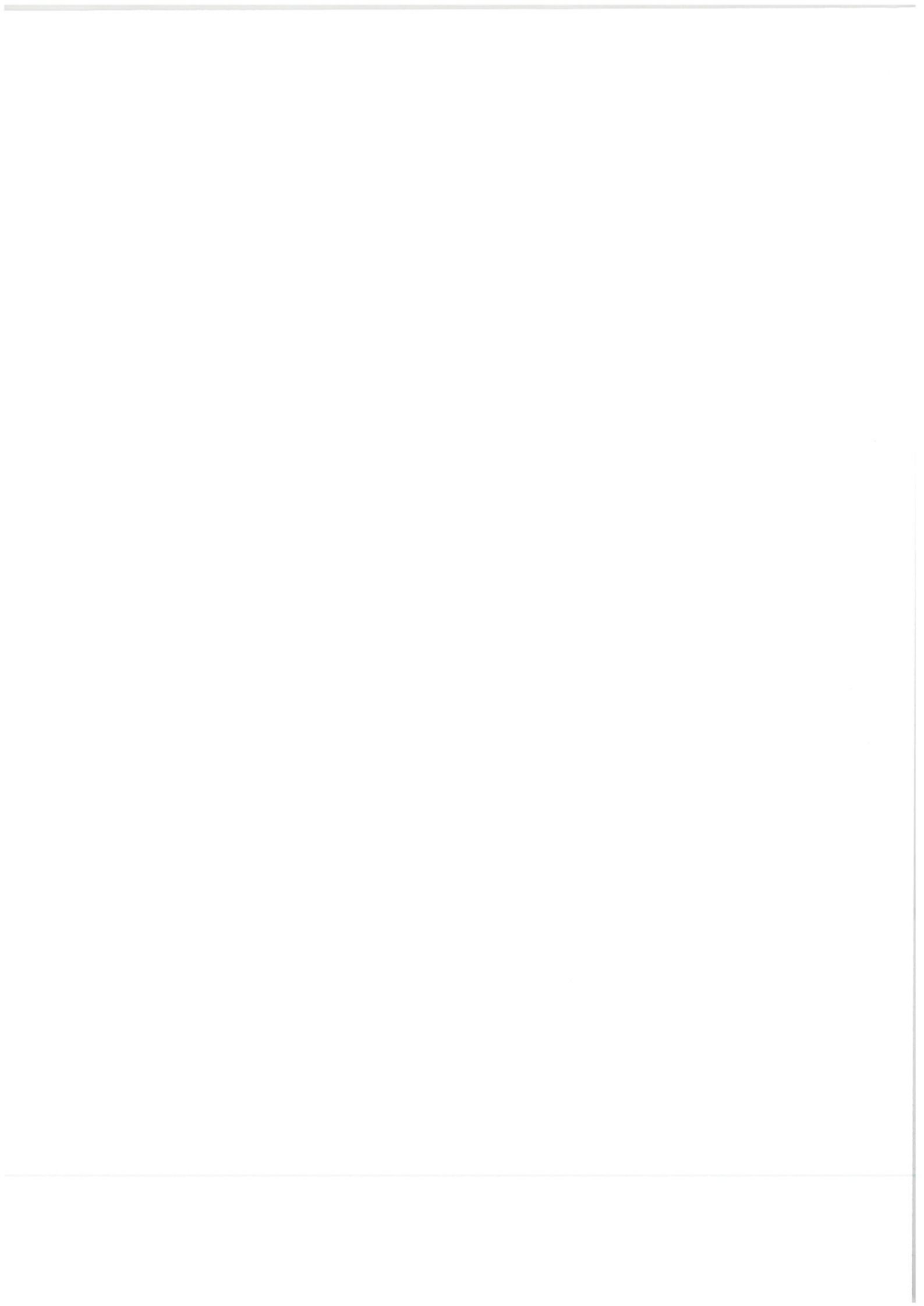
Lp.	Imię i nazwisko	Podpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

Załącznik Nr 2

Procedura „Niebieskiej Karty”
w Specjalnym Ośrodku Nr 2 im. J. Słowackiego
w Bytomiu

1. „Niebieską Kartę” zakłada pracownik, który stwierdza, że w rodzinie wychowanka dochodzi do przemocy (decyzję o założeniu „Niebieskiej Karty” powinno się podjąć po konsultacji z Dyrektorem SOW Nr 2 oraz w porozumieniu z wychowawcą bezpośrednim i specjalistami zatrudnionymi w placówce).
2. Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskiej Karty” to początek procesu wspierania ofiary przemocy. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskiej Karty” nie wymaga zgody wychowanka dotkniętego przemocą. Uruchamiając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa takiemu wychowankowi.
3. Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
4. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec wychowanka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego (w przypadku wychowanka małoletniego).
5. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec wychowanka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem małoletniego wychowanka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
6. Działania z udziałem wychowanka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga lub psychologa.
7. Specjalista: przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o przemocy w rodzinie, pomaga pracownikom we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy, informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia wychowanka, pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje, bierze udział w pracach Zespołu interdyscyplinarnego opracowującego strategię działań względem całej rodziny, a w szczególności względem ofiary i sprawcy przemocy.
8. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
9. W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy małoletniego wychowanka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).
10. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia uruchomienia procedury, przekazuje się do Zespołu interdyscyplinarnego.

Specjalny Ośrodek Wychowawczy Nr 2
im. J. Słowackiego
ul. Didura 13
41-902 Bytom

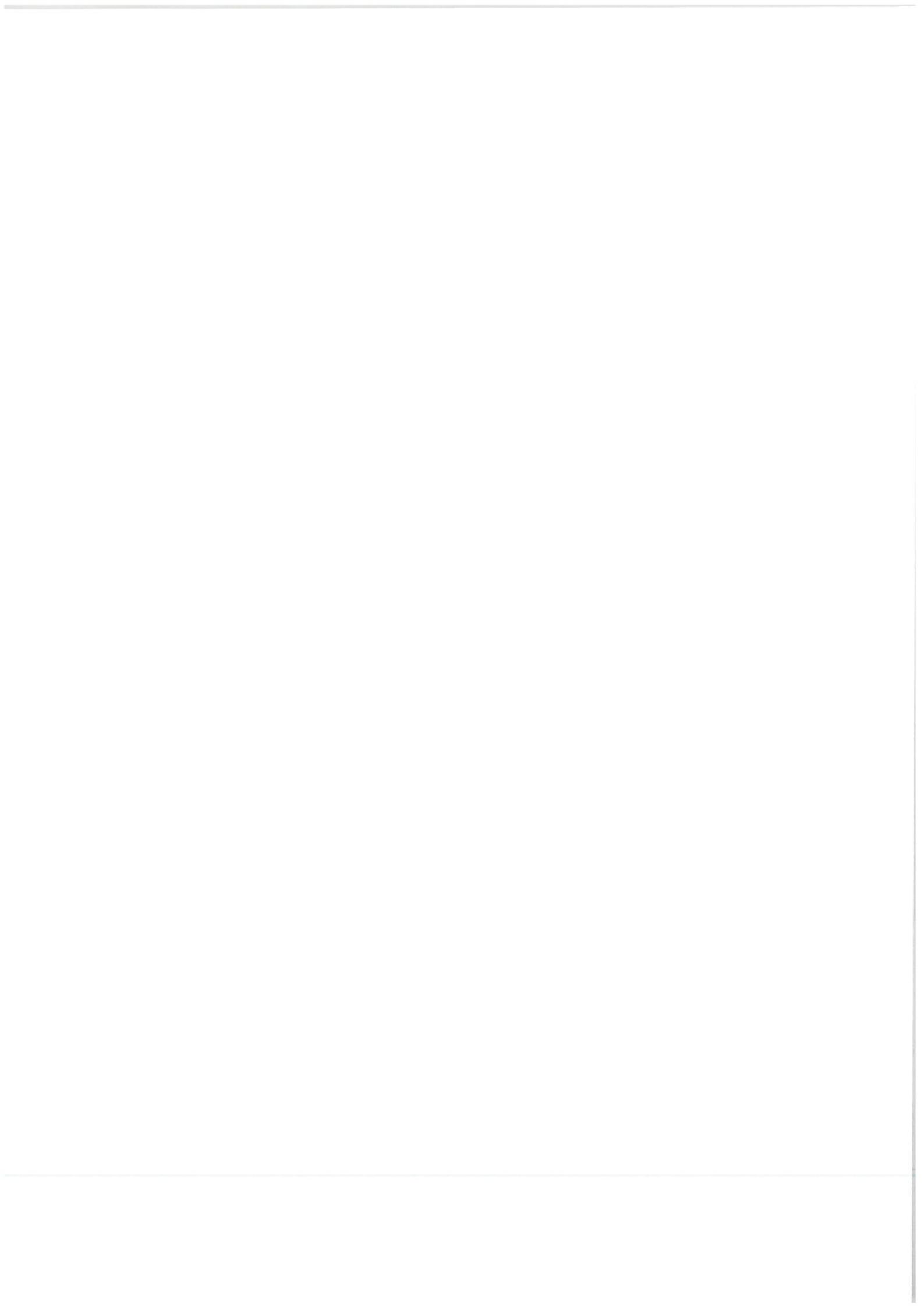
Bytom, dn.

„NIEBIESKA KARTA – A”

**W ZWIĄZKU Z POWIĘCIEM UZASADNIIONEGO PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ LUB W WYNIKU ZGŁOSZENIA PRZEZ ŚWIADKA PRZEMOCY DOMOWEJ
USTALA SIĘ, CO NASTĘPUJE:**

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie)			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL			
Nazwa i adres miejsca pracy/nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/ nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/ nr lokalu			
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)			

MOŻESZ ZADZWONIĆ DO:

Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim.

Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰).

Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.

Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym **tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.

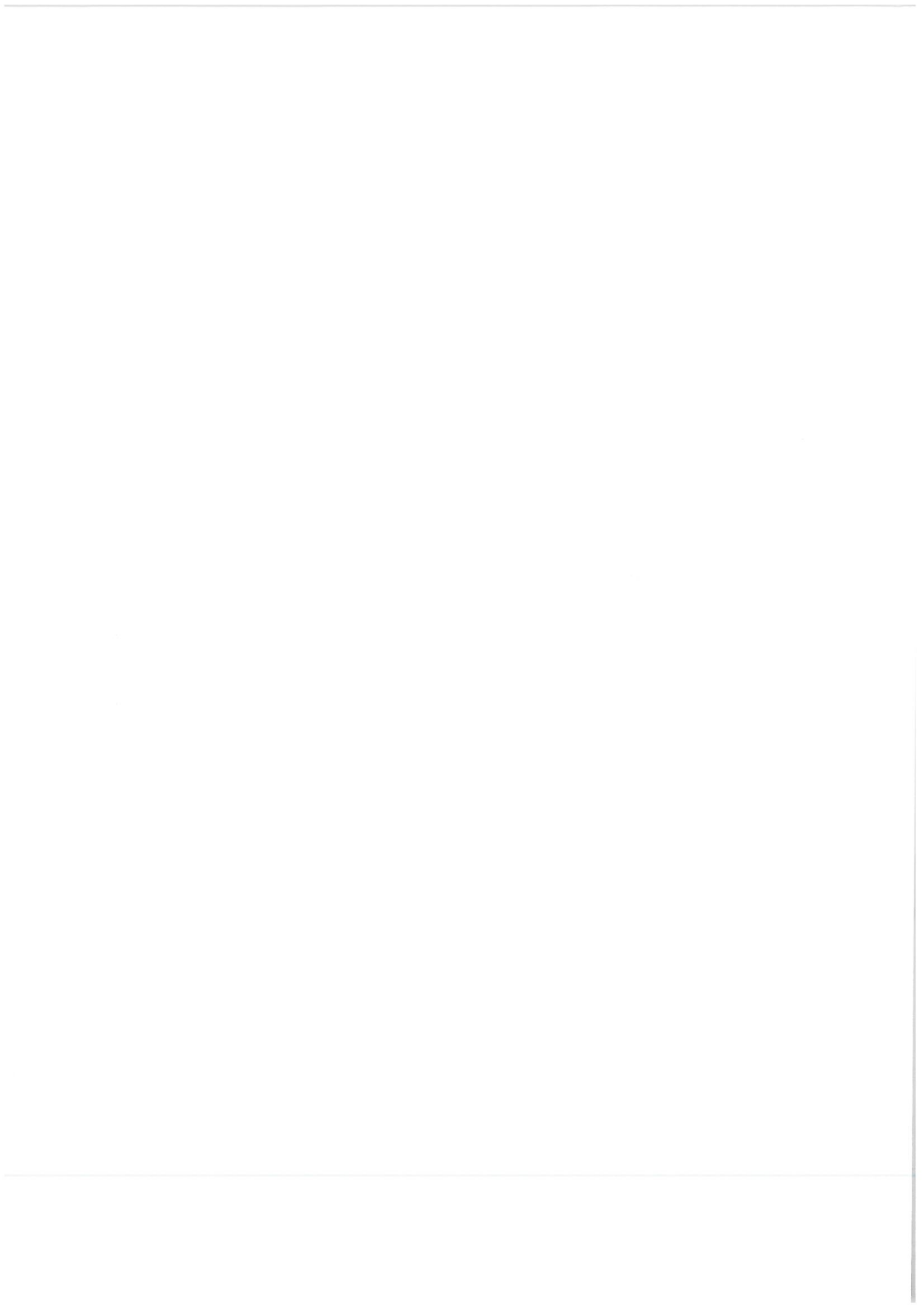
Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej **nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania.

Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

„NIEBIESKA KARTA – B”

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

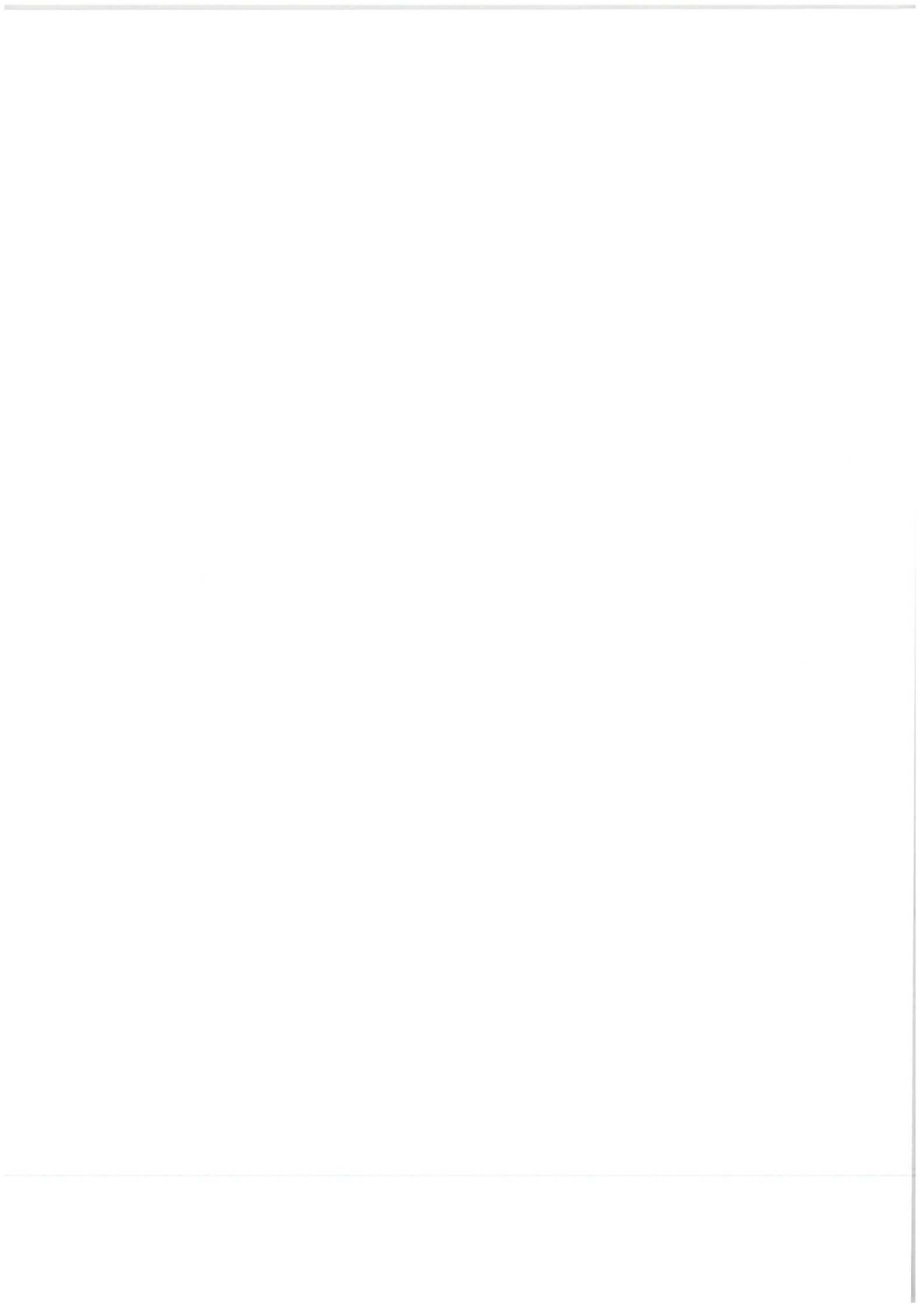
CO TO JEST PRZEMOC DOMOWA?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

KTO MOŻE BYĆ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ?

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

NAJCZĘSTSZE FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

PAMIĘTAJ!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na **numer alarmowy 112**. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej. Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej.

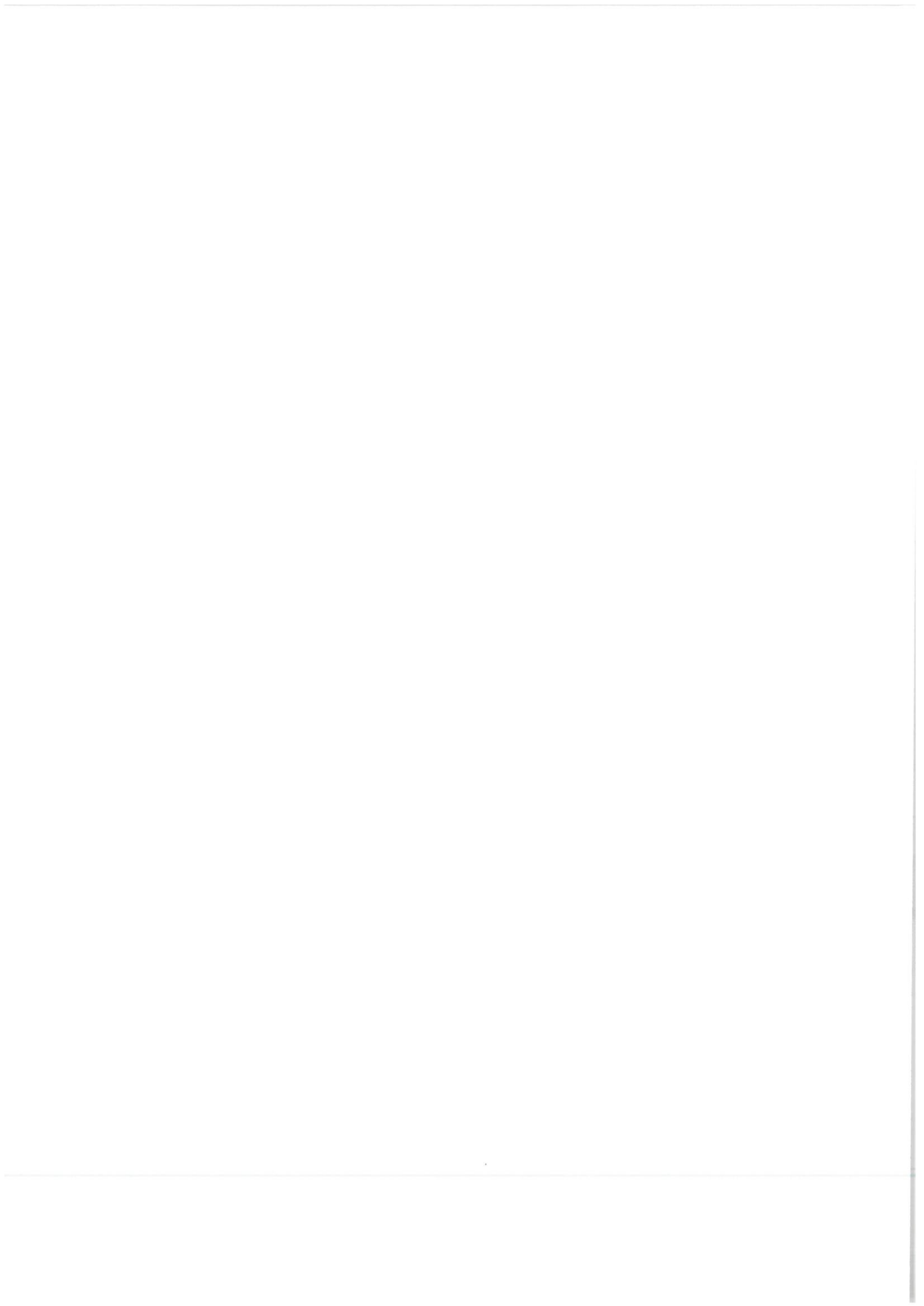
Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – za zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewnią schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutycznospomagającym oraz potrzeb bytowych.
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

WYKAZ INSTYTUCJI FUNKCJONUJĄCYCH NA TWOIM TERENIE, UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE?
(TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono – wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)¹⁾</i>			

<p>Inne³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)</p>						
--	--	--	--	--	--	--

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak (kiedy?gdzie?)

nie

nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak

nie

nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

tak

nie

nie ustalono

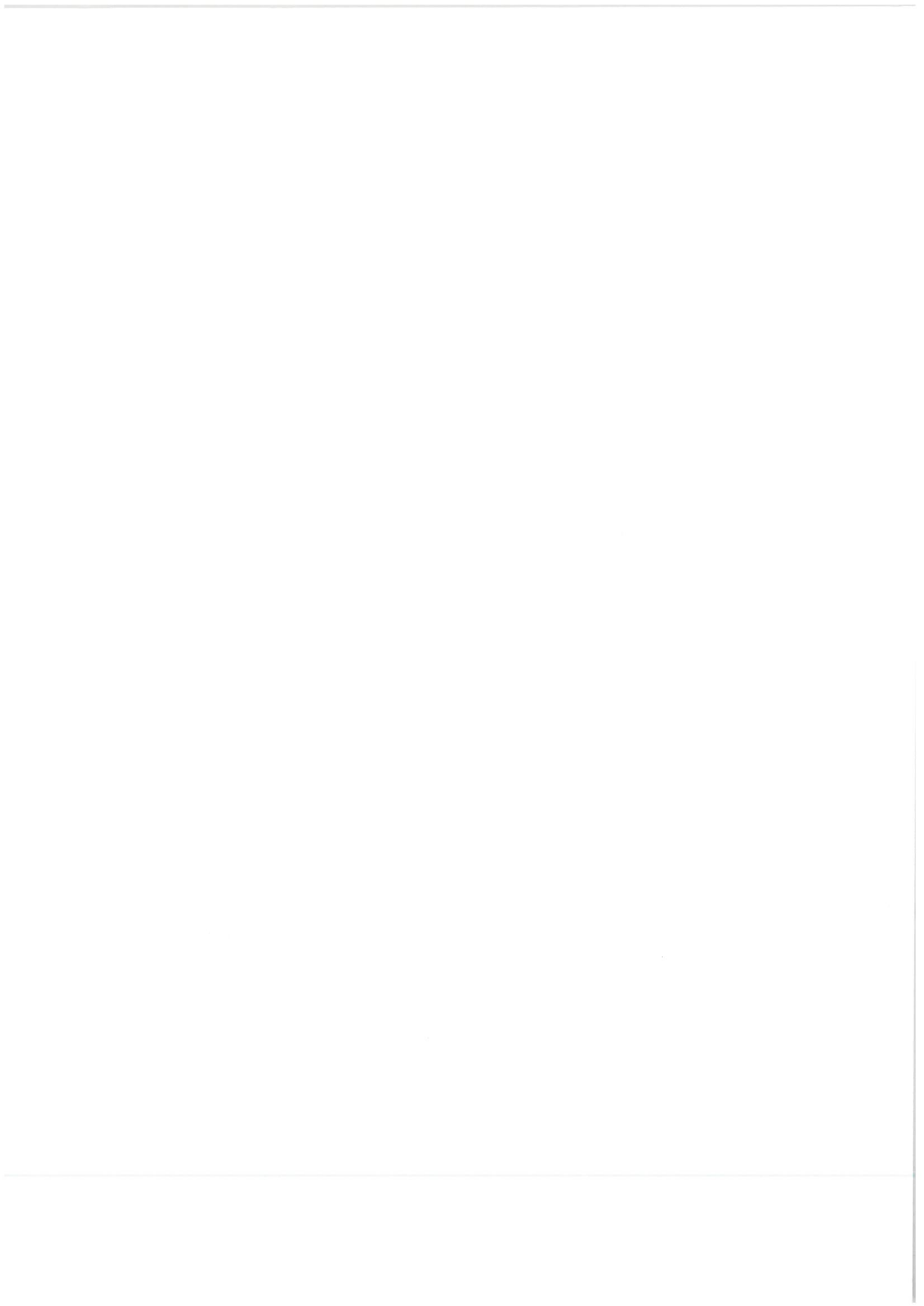
Uwaga!

W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

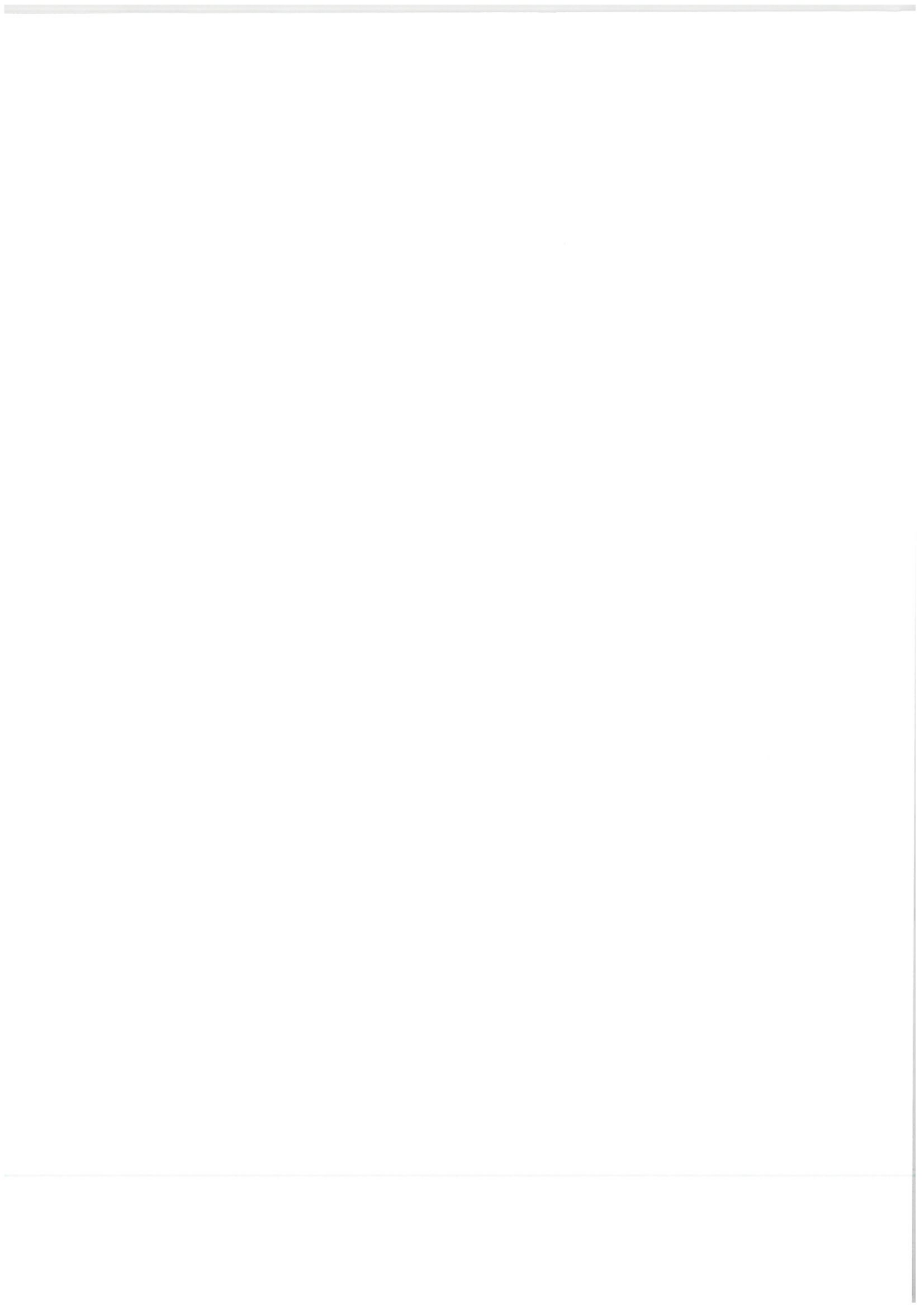
Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres email		
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

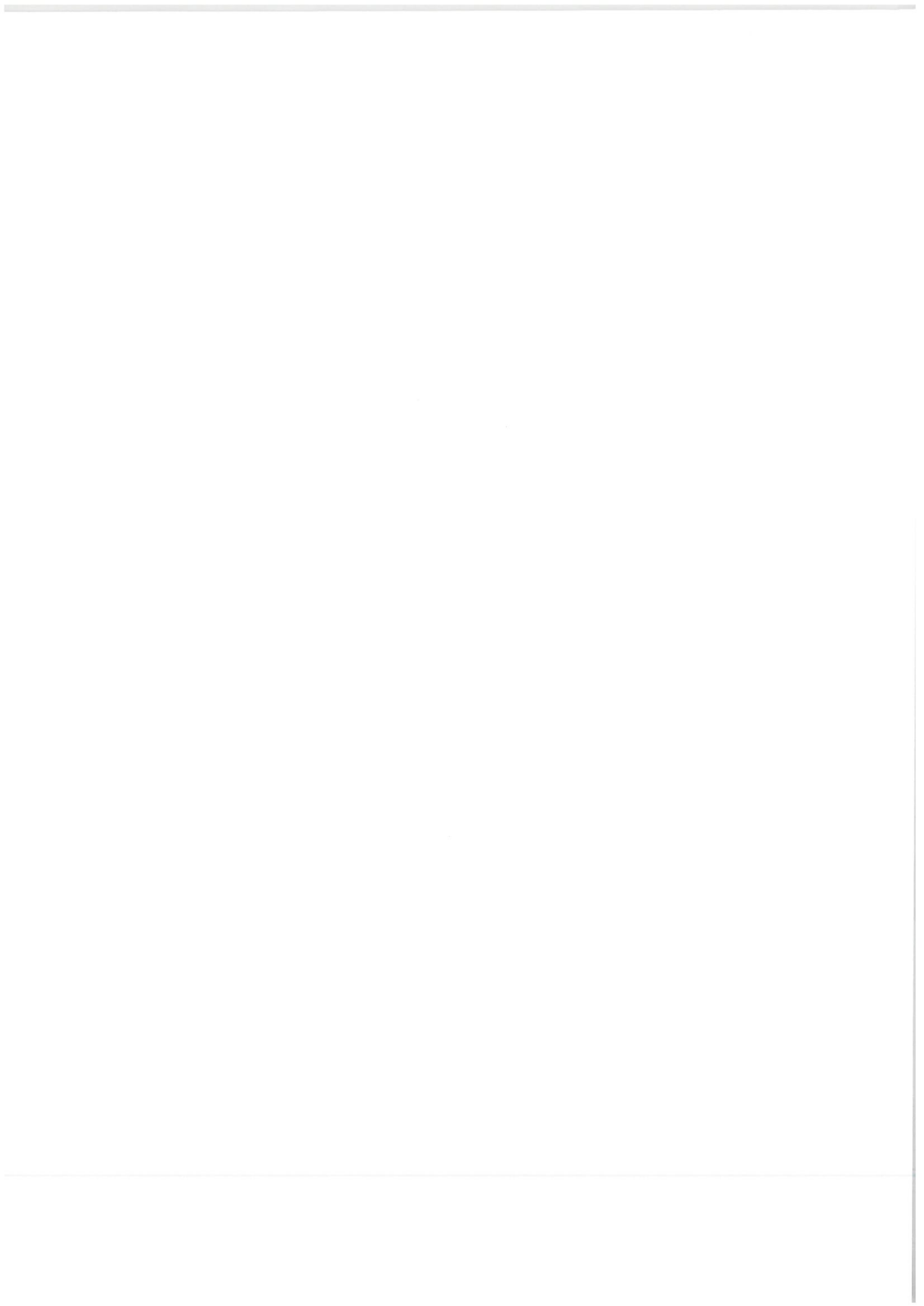
Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej³⁾ <i>wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)</i>						

Załącznik Nr 3

Karta interwencji
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego
w Bytomiu

IMIĘ I NAZWISKO WYCHOWANKA:		
Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia)		
Imię i nazwisko osoby zawiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez pracowników Ośrodka	Data	Działanie
Spotkania z rodzicami/ opiekunami wychowanka	Data	Opis spotkania
Forma podjętej interwencji (zakreśl właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zawiadomienie Policji ▪ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ▪ Wniosek o wgląd w sytuację wychowanka/ rodziny ▪ Inny rodzaj interwencji. Jaki? <p>.....</p> <p>.....</p>	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) oraz data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli instytucja uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/ działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik Nr 4

Upoważnienie pracownika do koordynacji Standardów ochrony wychowanków
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu

pieczęć placówki

Bytom, dn.

UPOWAŻNIAM

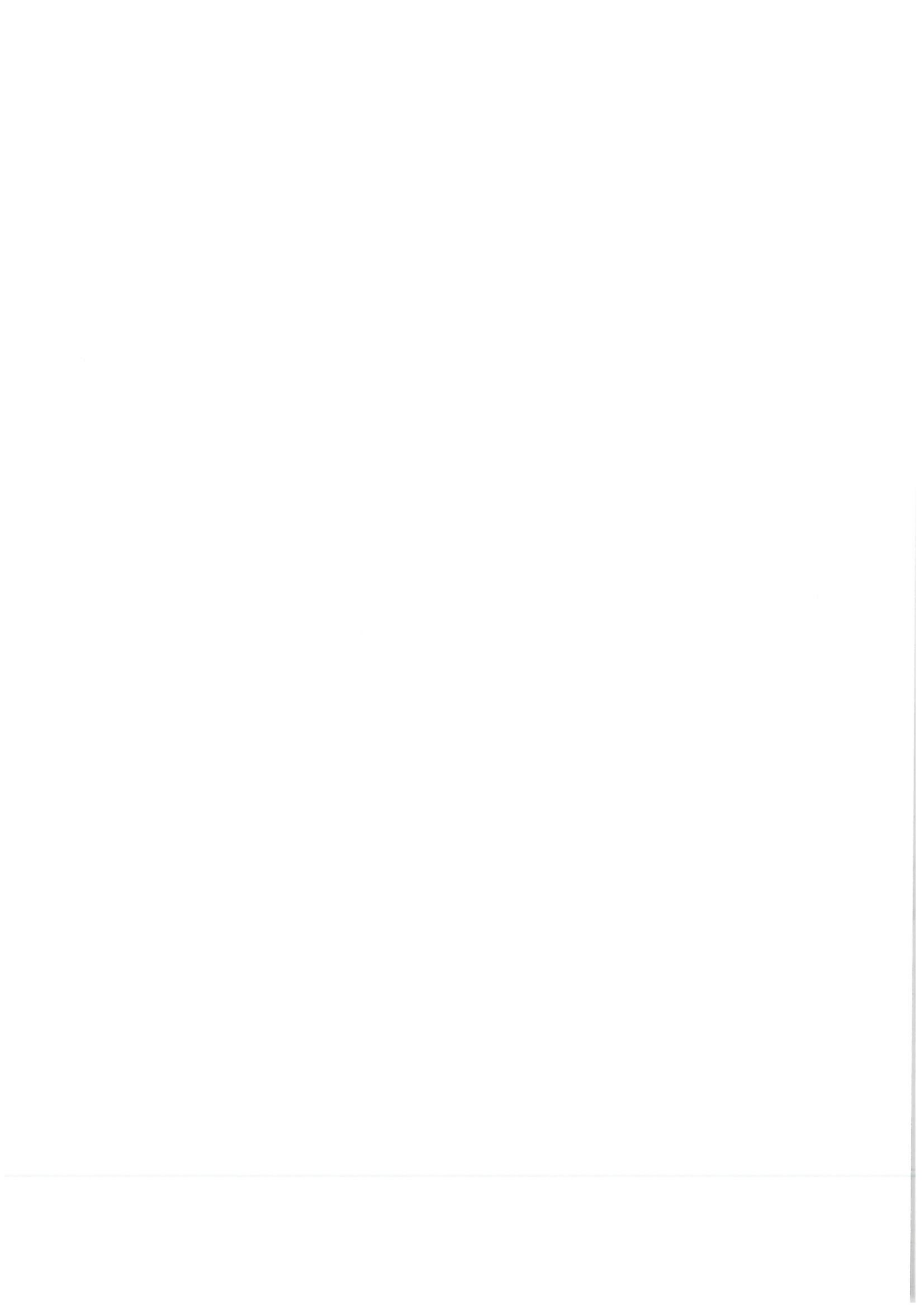
Panią/Pana do koordynowania
funkcjonujących w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu
Standardów ochrony wychowanków.

Podpis Dyrektora

.....

Odebrałem(a)m

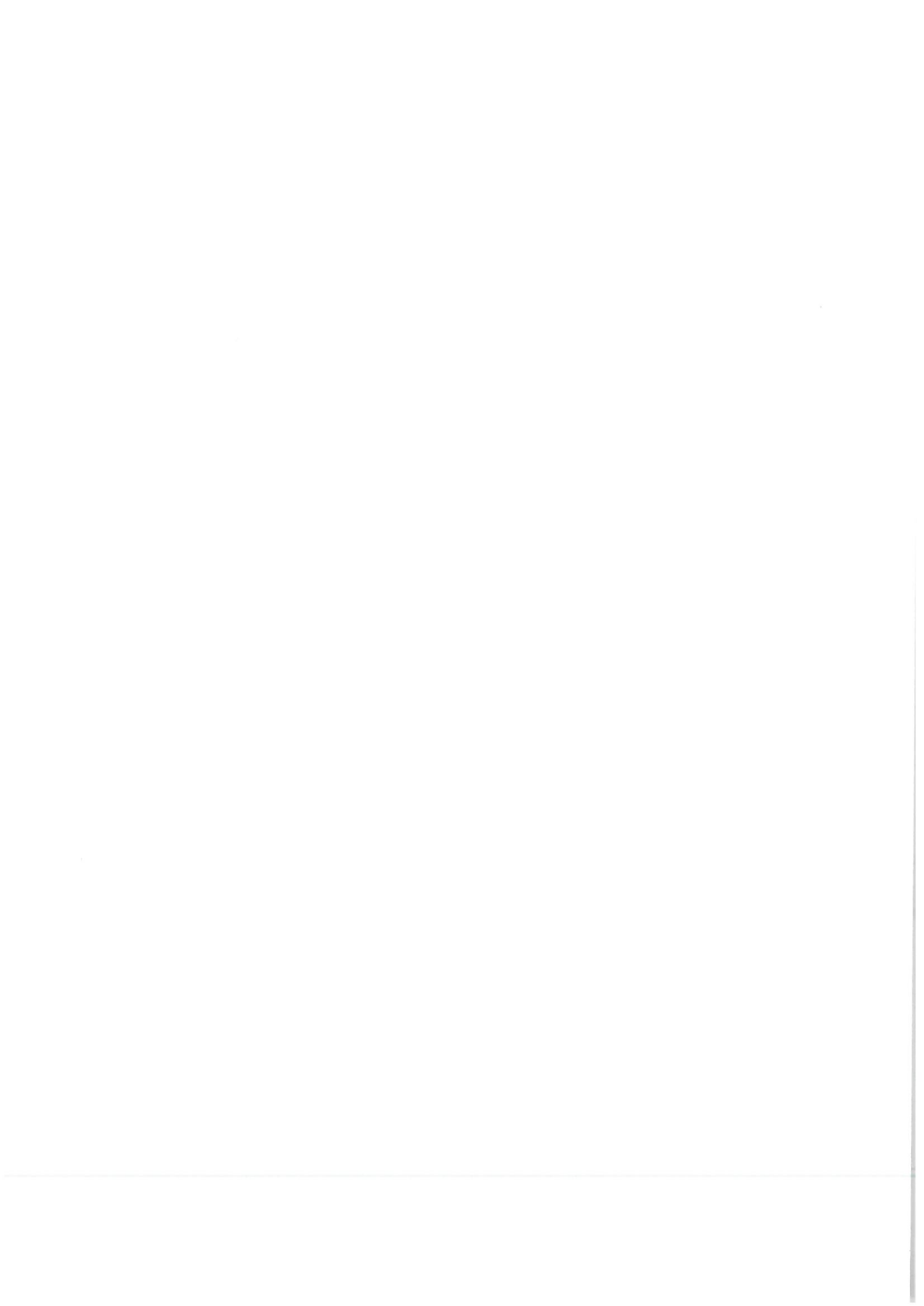
.....

Załącznik Nr 5

Monitoring Standardów ochrony wychowanków
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu
– ANKIETA dla pracowników

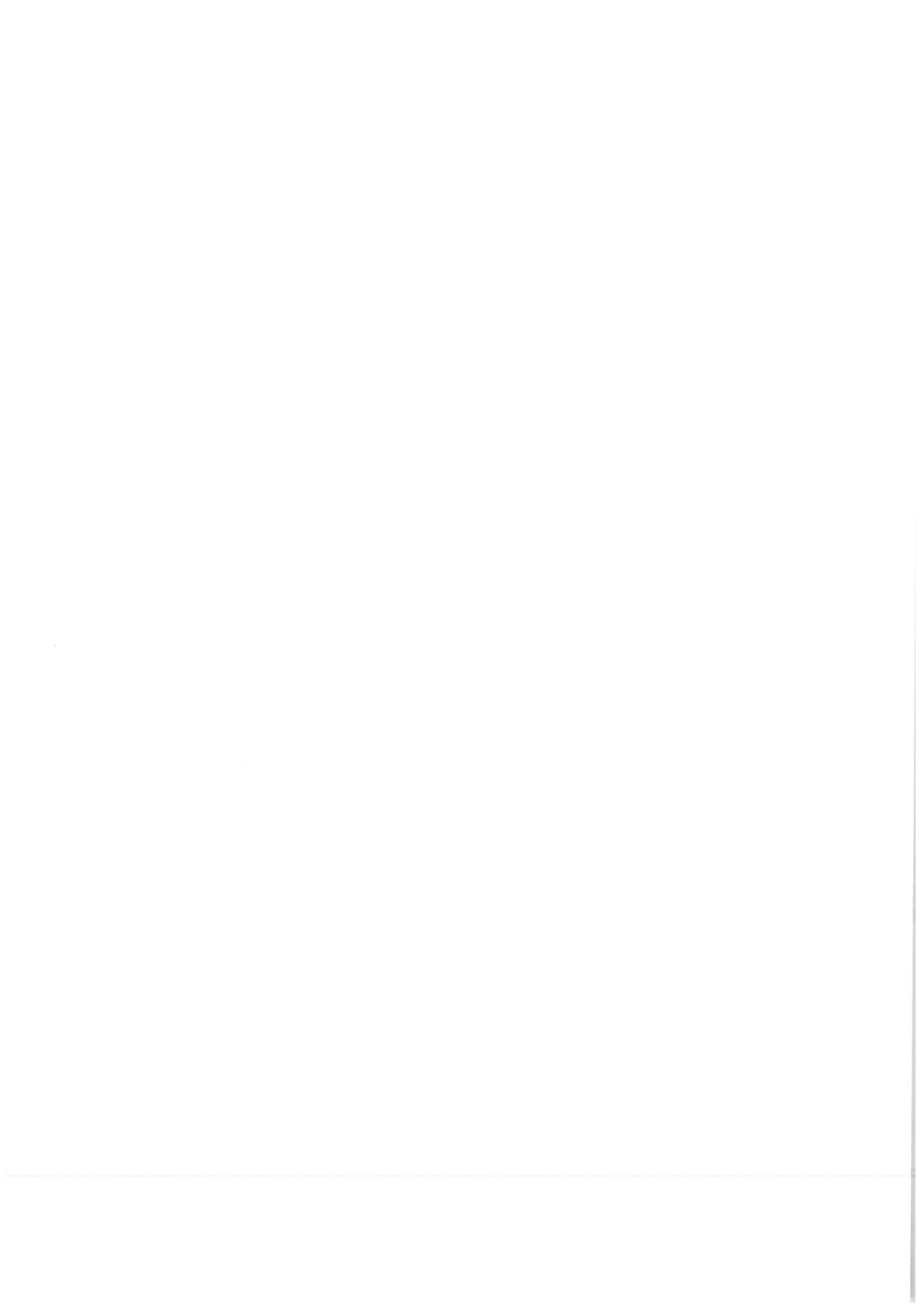
Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz <i>Standardy ochrony wychowanków</i> obowiązujące w naszej placówce?		
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego wychowanka?		
3.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia wychowanka?		
4.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w <i>Standardach</i> oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez pracownika SOW Nr 2?		
5.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w SOW Nr 2 <i>Standardami</i> ? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		
6.	Jakie punkty/zagadnienia należałoby do nich włączyć? Dlaczego? Jakie regulacje proponujesz? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem <i>Standardów</i> jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		
8.	Czy jakieś punkty/zagadnienia należałoby usunąć? Jakiego? Dlaczego? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		

Załącznik Nr 6

Monitoring Standardów ochrony wychowanków
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu
– ANKIETA dla wychowanków

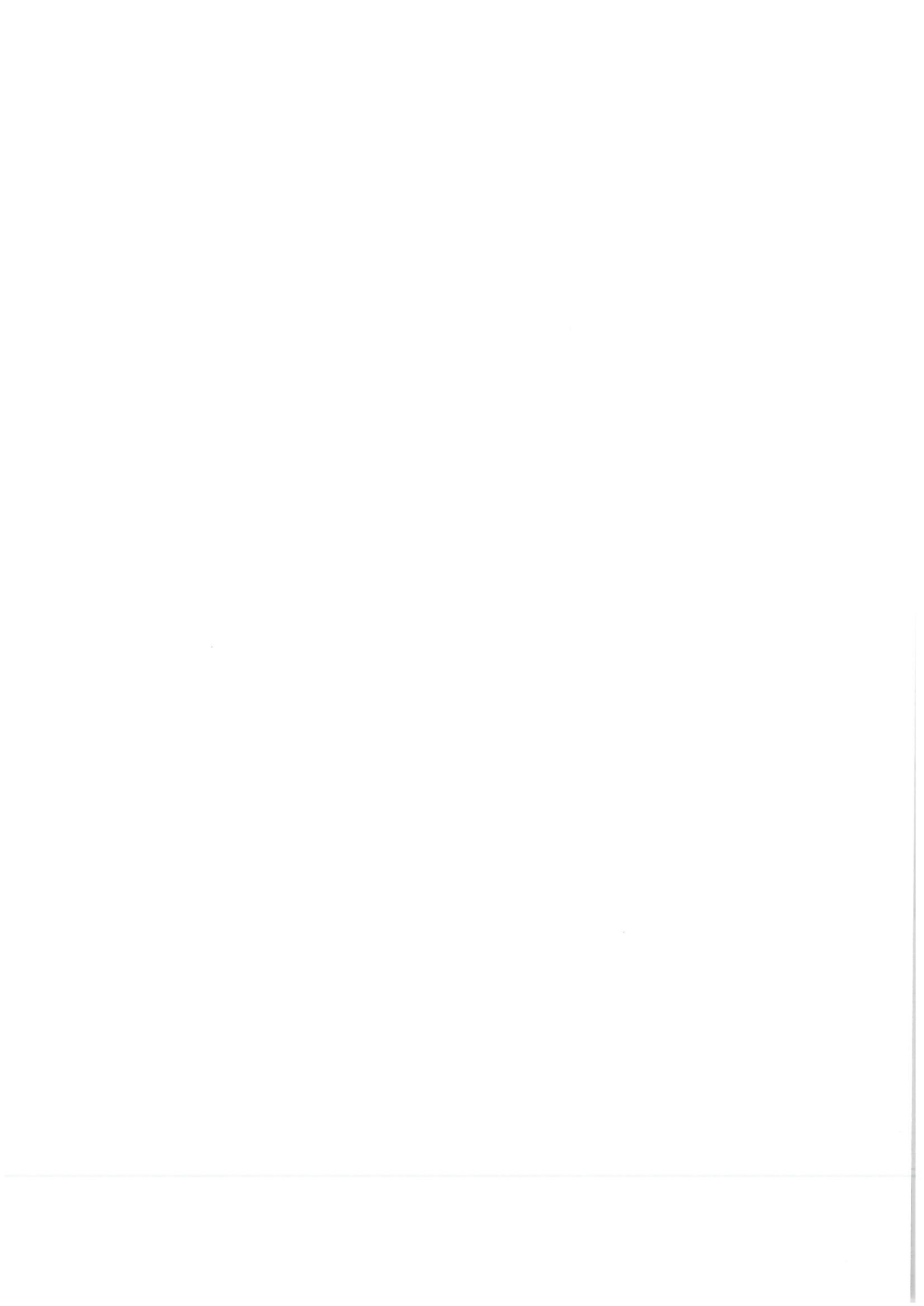
Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz <i>Standardy ochrony wychowanków</i> obowiązujące w naszej placówce?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej grupie wychowawczej istnieje problem przemocy lub agresji?		

Załącznik Nr 7

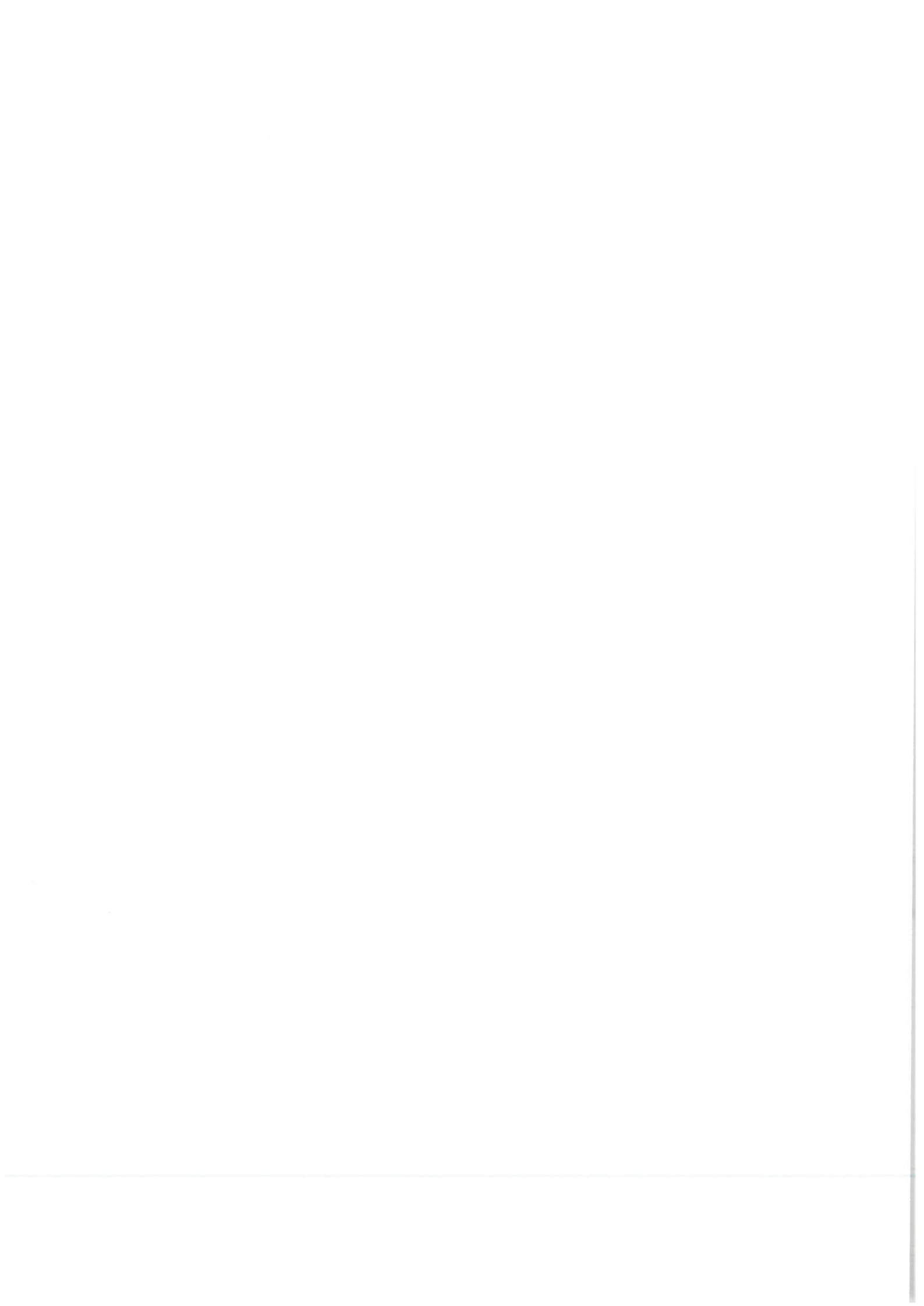
Monitoring Standardów ochrony wychowanków
w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym Nr 2 im. J. Słowackiego w Bytomiu
– ANKIETA dla rodziców

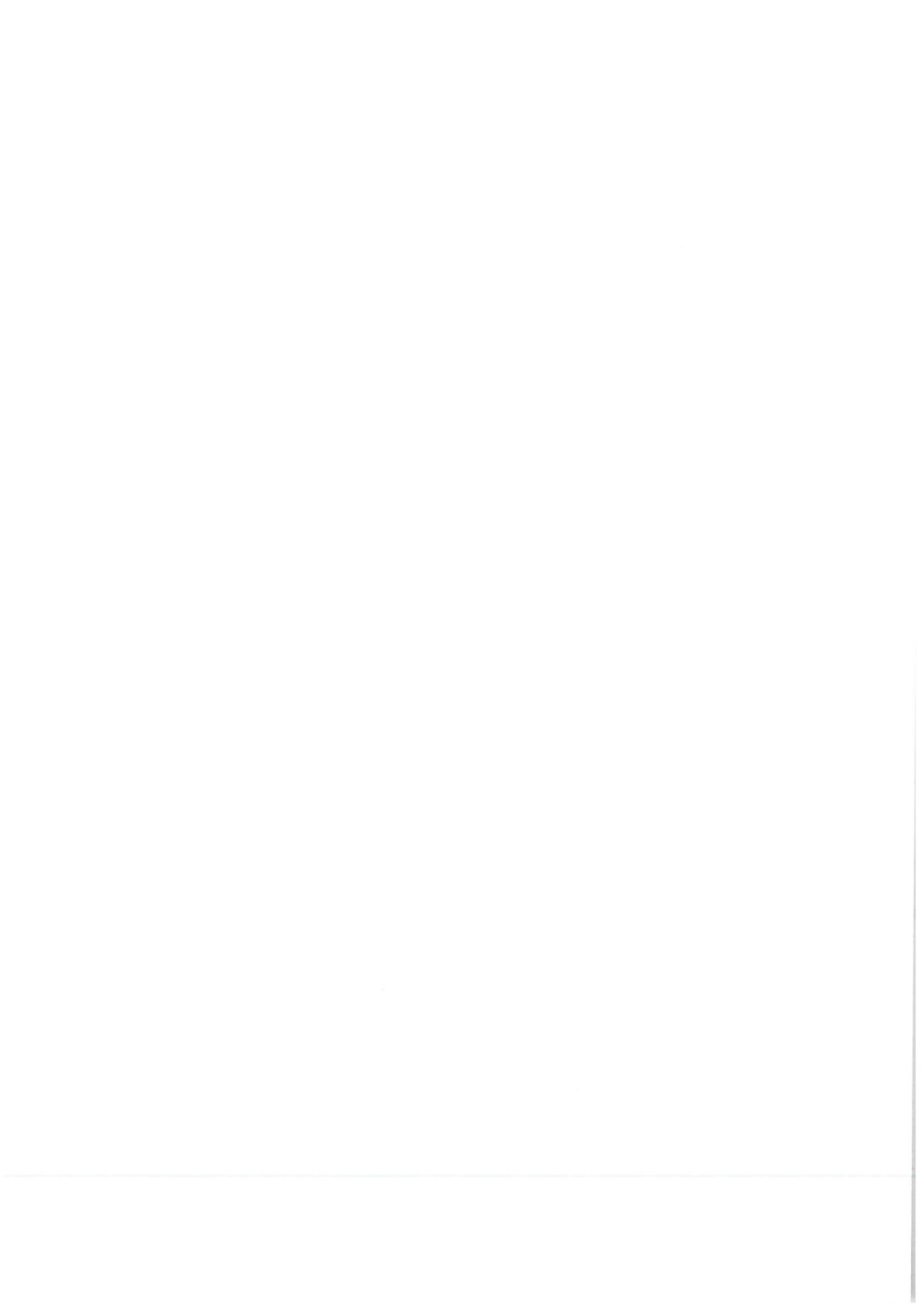
Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy zna Pani/Pan <i>Standardy ochrony wychowanków</i> , obowiązujące w SOW Nr 2?		
2.	Czy zapoznała(ł) się Pani/Pan z dokumentem <i>Standardy ochrony wychowanków</i> ?		
3.	Czy potrafi Pani/Pan rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4.	Czy wie Pani/Pan, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5.	Czy ma Pani/Pan jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące <i>Standardów ochrony wychowanków</i> ? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w spawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwie

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

